

Kuvasto ry:n kannanotto Helsingin taide- ja kulttuurivisio 2030: Helsingin kaupungin kulttuurikeskusten näyttelykorvaukset (23.10.2019)

Kuvasto pitää tärkeänä, että kaupunki laatii kunnianhimoista taide- ja kulttuurivisiota kenttää laajasti kuullen. Kulttuuri on yksi tärkeimmistä kaupunkilaisten hyvinvoinnin tuottajista ja keskeinen menestystekijä kaupunkien välisessä globaalissa kilpailussa. Kukoistava kulttuurielämä syntyy ammattitaiteilijoiden työstä. Helsingin kaupungin ylläpitämällä kulttuurikeskuksilla on keskeinen rooli varmistettaessa kulttuuripalveluiden saatavuus kaikille kaupunkilaisille sosioekonomisesta taustasta riippumatta.

Kuvataiteen näyttelyt ovat keskeinen osa kulttuurikeskusten ohjelmatarjontaa. Näyttelyiden järjestämiskäytännöt vaihtelevat eri kulttuurikeskusten välillä. Pääsääntönä lienee malli, jossa taiteilijalle ei makseta näyttelykorvausta teosten näyttämisestä eikä näyttelypalkkiota näyttelyn toteuttamiseen liittyvästä työstä. Sen sijaan kaupunki perii taiteilijalta näyttelystä maksun. Kulttuurin ja vapaa-ajan toimiala määrittää itsekin näyttelytoiminnan osana kaupungin tarjoamaa kulttuuripalvelua.

Kuvasto edustaa tekijänoikeusasioissa yli 80 % suomalaisista kuvataiteilijoista. Asiakassopimuksen nojalla Kuvaston valvonta-alueeseen kuuluu tekijänoikeudellisten näyttelykorvausten periminen kuntien järjestämistä taidenäyttelyistä. Näyttelykorvaus perustuu taiteilijan yksinoikeuteen ja on siten ns. vahva tekijänoikeus. Kuvasto katsoo, että Helsingin kulttuurikeskusten näyttelytoiminta kuuluu Kuvaston valvonta-alueeseen ja näyttelyistä tulee perittäväksi Kuvaston hinnaston mukainen näyttelykorvaus.

Näyttelymaksujen perimistä on kuvataidekentällä pitkään pidetty vältettävänä toimintamallina: näyttelyjärjestämiseen liittyvää riskiä ja vastuuta rahoituksesta tulee jakaa oikeudenmukaisemmin. Julkista rahoitusta saavien näyttelyjärjestäjien tulisi olennaisesti vähentää taiteilijoilta perittäviä näyttelymaksuja ja lopulta luopua niistä kokonaan. Suomen Taiteilijaseuran jäsenliitot ovat viime vuosina haastavasta rahoitustilanteestaan huolimatta pyrkineet kehittämään näyttelytoimintansa taloudellisia reunaehdoja tähän suuntaan.

Kuvasto esittää Helsingin kaupungille, että kulttuurikeskusten näyttelytoiminnassa luovuttaisiin pikaisesti näyttelymaksujen perimisestä taiteilijoilta ja näyttelytoiminnan budjetteihin sisällytettäisiin varat näyttelykorvausten maksamista varten. Tämä vahvistaa kuvataiteilijoiden ammatillista asemaa. Muutos heijastuu pidemmällä aikavälillä myös kulttuurikeskusten näyttelytoimintaan näyttelyaikoihin kohdistuvan kiinnostuksen kasvun myötä sekä tuo mukanaan enemmän ammattitaiteilijoiden hakemuksia. Kaupungin kulttuuritilat ovat matalan kynnyksen paikkoja tutustua taiteeseen ja taidetta näkevät ihmiset, jotka eivät välttämättä käy museoissa tai gallerioissa. Myös heille on tarjottava laadukkaita, ammattitaiteilijoiden näyttelyitä. Asialliset näyttelyehdot ovat yksi laadun tae.

Parhain terveisin,

Jaakko Rustanius
Kuvasto ry:n puheenjohtaja

Tommi Nilsson
Kuvasto ry:n toiminnanjohtaja

Arvoa taiteelle	Visuaalisen alan taiteilijoiden tekijänoikeusyhdistys Kuvasto ry		
	Iso Roobertinkatu 3-5 A 22, 00120 Helsinki		p. 09 272 4022
	www.kuvasto.fi	kuvasto@kuvasto.fi	Y-tunnus: 0690995-2